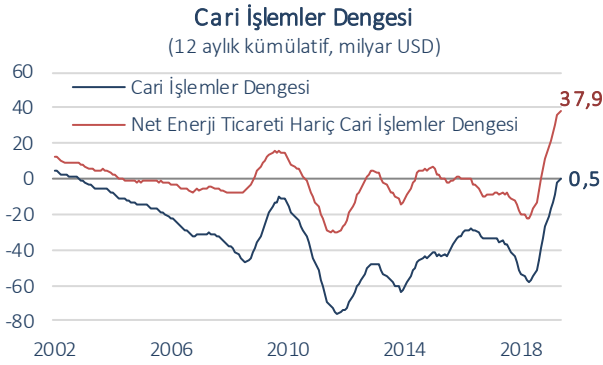

12 aylık kümülatif verilere göre 2002'den bu yana ilk kez cari fazla verildi.

TCMB tarafından açıklanan verilere göre Haziran ayında cari açık geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla %81,8 oranında daralarak 548 milyon USD ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Reuters anketine göre cari açığın 265 milyon USD olması bekleniyordu. Dış ticaret dengesinin seyri ve turizm gelirlerindeki artış cari açıktaki yıllık daralmada belirleyici oldu. Haziran ayında dış ticaret açığı geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla %41,2 oranında (1,8 milyar USD) azaldı. Aynı dönemde net seyahat gelirlerinin %34,3 (646 milyon USD) yükselmesi de cari açıktaki kaydedilen düşüşte öne çıktı.

Ekonomik aktivitede yaşanan daralmanın bir sonucu olarak Haziran 2018'den bu yana iyileşme eğiliminde olan 12 aylık kümülatif cari denge, söz konusu seyrini Haziran ayında sürdürerek Kasım 2002'den bu yana ilk defa fazla verdi. Net enerji ithalatı hariç 12 aylık cari fazla da 37,9 milyar USD'ye ulaşarak tarihi yüksek düzeye çıktı.

Doğrudan yatırımlarda düşüş...

Net doğrudan yatırımlardaki zayıf görünüm sürüyor. Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre %44,8 oranında (471 milyon

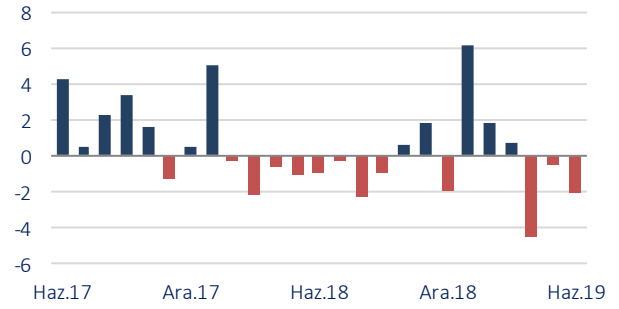
USD) azalarak 581 milyon USD düzeyinde gerçekleşti. Mayıs ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre artış kaydeden doğrudan sermaye yatırımları Haziran ayında düşüş kaydetti. Bu dönemde gayrimenkul yatırımları da yıllık bazda düşüşünü üçüncü ayına taşıdı.

Portföy yatırımlarında sermaye çıkışı...

Portföy yatırımları kalemindeki sermaye çıkışı Haziran ayında sürdü. Bu dönemde, bankaların ve diğer sektörlerin yurt dışı tahvil ihraçlarına ilişkin olarak yaptıkları 2,6 milyar USD'ye yaklaşan geri ödemelerin etkisiyle portföy yatırımları kaleminde 2,1 milyar USD sermaye çıkışı yaşandı. Öte yandan, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi ve DİBS piyasasında sırasıyla 192 milyon USD ve 130 milyon USD tutarında net alım yapması portföy yatırımları kalemindeki sermaye çıkışını sınırladı.

Portföy Akımları

(aylık, milyar USD)

Diğer yatırımlarda sermaye girişi...

Haziran ayında diğer yatırımlar kaleminde 2,4 milyar USD'lik sermaye girişi yaşandı. Yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduatının 1,6 milyar USD azalması bu gelişmede öne çıktı. Bu dönemde, TCMB nezdinde tutulan efektif ve mevduat kaleminde gözlenen 1,1 milyar USD'lik yükseliş dikkat çekti. Öte yandan, 1 milyar USD'si bankalar, 1,2 milyar USD'si diğer sektörler tarafından olmak üzere özel sektörün Haziran ayında

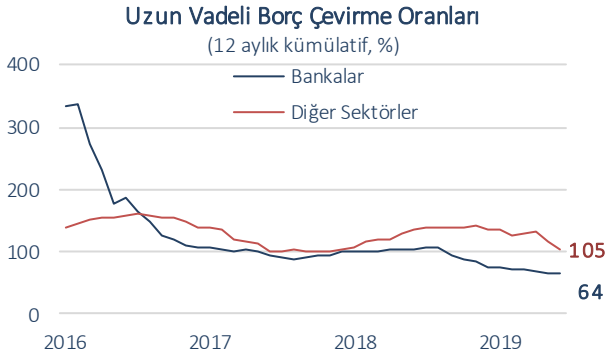
Türkiye'ye Net Sermaye Hareketleri

	12 aylık kümülatif veriler		Finansmandaki Payı (%)	
	Aralık 2018	Haziran 2019	Aralık 2018	Haziran 2019
Cari İşlemler Dengesi	-27.252	538	-	2,3
Sermaye ve Finans Hesabı Net Giriş	-2.166	-14.071	-	-
-Doğrudan Yatırımlar	9.407	9.286	24,2	39,7
-Portföy Yatırımları	-3.115	-1.402	-	-
-Diğer Yatırımlar	-8.521	-22.004	-	-
-Diğer	63	49	0,2	0,2
Net Hata ve Noksan	19.041	9.277	49,0	39,6
Rezervler⁽¹⁾	10.377	4.256	26,7	18,2

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

toplam 2,2 milyar USD'lik net kredi geri ödemesi gerçekleştirdiği görüldü. Böylece, zayıf iç talep dikkate alınarak yurt dışı borçlanmanın tercih edilmediği bu süreçte 12 aylık kümülatif verilere göre bankacılık sektörünün uzun vadeli borç çevirme oranı %64'e gerilerken, söz konusu oran diğer sektörlerde %105'e indi.

Rezerv varlıklar ve net hata noksan...

Haziran ayında resmi rezervler 2,5 milyar USD geriledi. Net hata noksan kaleminde ise 2,8 milyar USD'lik sermaye çıkışı yaşandı.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından açıklanan geçici verilerin de gösterdiği üzere, ekonomik aktivitedeki zayıflığın sürmesine bağlı olarak dış ticaret dengesindeki iyileşmenin Temmuz ayında da devam ettiği görülüyor. Buna paralel olarak cari dengedeki iyileşmenin de sürdüğü değerlendiriliyor. Ayrıca, yaz aylarıyla birlikte artan seyahat gelirlerinin cari dengeye olumlu yansımaya devam edeceğini düşünüyoruz. Bu çerçevede, cari dengenin Temmuz'da aylık bazda fazla vereceğini yıllık bazdaki cari fazlanın da devam edeceğini tahmin ediyoruz.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Haziran 2019	Ocak - Haziran 2018	Ocak - Haziran 2019	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-548	-31.049	-3.259	-89,5	538
Dış Ticaret Dengesi	-2.601	-33.691	-8.094	-76,0	-16.216
Hizmetler Dengesi	3.166	8.568	10.853	26,7	27.856
Seyahat (net)	2.527	7.135	8.805	23,4	22.295
Birincil Gelir Dengesi	-1.191	-6.124	-6.284	2,6	-12.025
İkincil Gelir Dengesi	78	198	266	34,3	923
Sermaye Hesabı	-1	32	18	-43,8	49
Finans Hesabı	-3.327	-21.414	-3.402	-84,1	9.864
Doğrudan Yatırımlar (net)	-581	-3.233	-3.112	-3,7	-9.286
Portföy Yatırımları (net)	2.098	121	-1.592	-	1.402
Net Varlık Edinimi	-132	362	2.025	459,4	4.810
Net Yükümlülük Oluşumu	-2.230	241	3.617	1.400,8	3.408
Hisse Senetleri	192	-782	858	-	509
Borç Senetleri	-2.422	1.023	2.759	169,7	2.899
Diğer Yatırımlar (net)	-2.368	-10.543	2.940	-	22.004
Efektif ve Mevduatlar	-3.092	-5.545	2.964	-	9.039
Net Varlık Edinimi	-1.595	-1.229	6.989	-	15.534
Net Yükümlülük Oluşumu	1.497	4.316	4.025	-6,7	6.495
Merkez Bankası	1.057	118	554	369,5	4.711
Bankalar	440	4.198	3.471	-17,3	1.784
Yurt Dışı Bankalar	270	3.889	1.772	-54,4	-382
Yabancı Para	250	1.583	1.357	-14,3	-2.730
Türk Lirası	20	2.306	415	-82,0	2.348
Yurt Dışı Kişiler	170	309	1.699	449,8	2.166
Krediler	2.195	-3.954	7.557	-	20.806
Net Varlık Edinimi	-209	-207	-71	-65,7	257
Net Yükümlülük Oluşumu	-2.404	3.747	-7.628	-	-20.549
Bankacılık Sektörü	-1.043	-978	-5.593	471,9	-19.622
Bankacılık Dışı Sektörler	-1.188	5.029	-1.541	-	84
Ticari Krediler	-1.468	-1.027	-7.537	633,9	-7.840
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-3	-17	-44	158,8	-1
Rezerv Varlıklar (net)	-2.476	-7.759	-1.638	-78,9	-4.256
Net Hata ve Noksan	-2.778	9.603	-161	-	9.277

Kaynak: TCMB, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem Bařekonomist izlem.erdem@isbank.com.tr	İlker řahin Uzman ilker.sahin@isbank.com.tr
Alper Gürler Birim Müdürü alper.gurler@isbank.com.tr	Gamze Can Uzman gamze.can@isbank.com.tr
H. Erhan Gül Müdür Yardımcısı erhan.gul@isbank.com.tr	Ayřim Kalkan Uzman Yardımcısı aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.